

CrnaGora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-7965

Podgorica, 07.06.2021. godine

MINISTARSTVO ZDRAVLJA
- n/r ministarke, g-đe dr Jelene Borovinić Bojović –

Poštovana gospođo Borovinić Bojović,

Na osnovu Vašeg akta broj: 8-501/21-2302/2 od 03.06.2021. godine, kojim se traži mišljenje na *Predlog akcionog plana za 2021. godinu Programa za kontrolu i prevenciju nezaraznih bolesti u Crnoj Gori za period 2019-2021. godine*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Dostavljenim Predlogom akcionog plana doprinosi se smanjenju broja prijevremenih smrtnih ishoda i značajno smanjuje opterećenje – obolijevanja i invaliditeta od vodećih nezaraznih bolesti, i to kroz stvaranje socio-ekonomskog i sredinskog okruženja koje pogoduje eliminaciji ili smanjenu izloženosti populacije rizičnim faktorima.

Na tekst Predloga akcionog plana i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

U Izvještaj o analizi uticaja propisa navedeno je da za implementaciju predmetnog akcionog plana su potrebna sredstva u iznosu od 401.000,00 € i uključena su u Predlog zakona o budžetu za 2021. godinu. Takođe, planirane aktivnosti su predviđene u IV kvartalu 2021. godine.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, nema primjedbi na predmetni *Predlog akcionog plana za 2021. godinu Programa za kontrolu i prevenciju nezaraznih bolesti u Crnoj Gori za period 2019-2021. godine*.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Miloško Spajić

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

Ministarstvo zdravlja

NAZIV PROPISA

Predlog akcionog plana za 2021. godinu Programa za kontrolu i prevenciju nezaraznih bolesti u Crnoj Gori za period 2019 – 2021. godine

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Predlog akcionog plana za 2021. godinu Programa za kontrolu i prevenciju nezaraznih bolesti u Crnoj Gori za period 2019 - 2021. godine ima za cilj smanjenje broja prijevremenih smrtnih ishoda i značajno smanjenje opterećenja - obolijevanja i invaliditeta - od vodećih nezaraznih bolesti, i to kroz stvaranje socio-ekonomskog i sredinskog okruženja koje pogoduje eliminaciji ili smanjenju izloženosti populacije Crne Gore rizičnim faktorima.

Nezarazne bolesti su vodeći uzroci obolijevanja, invalidnosti i prijevremenog (prije 70-te godine) umiranja stanovnika Crne Gore. Prema dostupnim podacima o umiranju u Crnoj Gori od 2010. do 2015. godine, nezarazne bolesti su uzrok oko ¾ ukupnog broja umrlih. Od ukupnog broja umrlih za skoro polovinu uzrok su bile bolesti srca i krvnih sudova i za skoro četvrtinu maligne neoplazme. Još ne možemo govoriti o pouzdanim podacima o obolijevanju od nezaraznih bolesti u Crnoj Gori, jer su tek od 2013. godine uspostavljeni registri za sledeće nezarazne bolesti: maligne neoplazme, šećernu bolest, akutni koronarni sindrom i cerebrovaskularne bolesti.

Subjekti koji su oštećeni su svi građani u zdravstvenom sistemu Crne Gore koji su oboljeli od ovih bolesti. Smanjenje faktora rizika u ovoj oblasti vrši se kroz primjenu zdravih stilova života, te unapređenje i jačanje sistema zdravstvene zaštite u cilju djelotvornijeg i efikasnijeg djelovanja na polju specifične prevencije, rane dijagnostike i efektivnog liječenja nezaraznih bolesti.

Implementacijom strateškog dokumenta i postignutim rezultatima kroz aktivnosti koje su predviđene akcionim planom želi se ostvariti uticaj na prevenciju i kontrolu nezaraznih bolesti, na način što će građani koji su oboljeli od neke od četiri kategorije ovih bolesti (kardiovaskularne bolesti, hronične respiratorne bolesti, maligne neoplazme i šećerna bolest) smanjiti faktore rizika koji dovode do obolijevanja, a samim smanjenjem obolijevanja smanjiće se i troškovi liječenja koji padaju na teret državnog budžeta.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Implementacijom akcionog plana i postignutim rezultatima kroz aktivnosti koje su predviđene akcionim planom želi se ostvariti uticaj na prevenciju i kontrolu nezaraznih bolesti i to:

- Stvaranje socio-ekonomskog i sredinskog okruženja koje pogoduje eliminaciji ili smanjenju izloženosti populacije Crne Gore rizičnim faktorima za najvažnije nezarazne bolesti kroz primjenu zdravih životnih stilova i

-Unapređenje i jačanje sistema zdravstvene zaštite Crne Gore u cilju djelotvornijeg i efikasnijeg djelovanja na polju specifične prevencije, rane dijagnostike i efektivnog liječenja nezaraznih bolesti.

Aktivnosti za dostizanje postavljenih ciljeva se sprovode kako na populacionom (pr.promocija zdrave konzumacije pomoću fiskalne i politike marketinga, reformulacija i unaprijeđenje proizvoda, smanjenje unosa soli hranom, promocija aktivnog življenja i mobilnosti) tako i na individualnom (pr.procjena kardiovaskulanog rizika i dalje upravljanje istim,rana detekcija i efektivno liječenje najzastupljenijih nezaraznih bolesti) nivou.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

U cilju ispunjavanja ciljeva i rješavanja problema potrebno je realizovati predviđene aktivnosti, i na taj način unaprijediti stanje u oblasti kontrole i prevencije nezaraznih bolesti. Potrebno je angažovanje svih nosilaca aktivnosti, kako bi se sto kvalitetnije unaprijedila ova oblast, te smanjio broj obolijevanja, a samim tim i troškovi koji iz toga proizilaze. Potrebno je smanjenje faktora rizika u ovoj oblasti kroz primjenu i promociju zdravih stilova života, te unapređenje i jačanje sistema zdravstvene zaštite u cilju djelotvornijeg i efikasnijeg djelovanja na polju specifične prevencije, rane dijagnostike i efektivnog liječenja nezaraznih bolesti.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Predloženo rješenje uticaće na zdravstvenu zaštitu svih građana i na sve subjekte u zdravstvenom sistemu na način što će se povećati svijest o faktorima rizika koji dovode do obolijevanja od hroničnih nezaraznih bolesti, smanjiti broj obolijevanja, poboljšati kvalitet zdravstvene usluge na način što će se vršiti veći broj skrininga. Smanjenjem broja obolijevanja smanjiće se u značajnom dijelu i finansijska sredstva koja se izdvajaju za liječenje pacijenata oboljelih od ovi bolesti. Primjena propisa ne izaziva troškove na teret građana i privrednih subjekata. Predlogom akcionog plana se ne stvaraju uslovi za stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu niti tržišna konkurencija, kao i bisnis barijera.

Odjeljak 5: Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je izdvajanje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda?
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze?
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihodi za budžet Crne Gore?

- Obraložiti metodologiju kojom je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda?
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa? Obrazložiti.
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju predloženog akcionog plana u 2021. godini potreban je iznos od 401.000,00€. Nije potrebno dodatno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju ovog propisa.

Sredstva se izdvajaju tokom cijele godine za potrebe realizacije promotivnih aktivnosti i vršenja skrininga.

Implementacijom akcionog plana ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Predlog akcionog plana je vremenski ograničen, shodno tome, za realizaciju aktivnosti predviđen je rok – IV kvartal 2021. godine. Izdvajanja za akcioni plan vrše se kao redovna budžetska sredstva iz Budžeta Crne Gore.

Aktivnosti predviđene ovim akcionim planom su iste kao aktivnosti iz Akcionog plana za 2020. godinu, iz razloga što je većina njih zbog uticaja pandemije korona virusa Covid – 19 u 2020. godini bila nerealizovana.

Za usvajanje ovog Predloga AP nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze.

Implementacijom AP neće se ostvariti prihodi za budžet Crne Gore.

Za 2020. godinu je za realizaciju aktivnosti iz akcionog plana za Program za kontrolu i prevenciju nezaražnih bolesti u Crnoj Gori za period 2019 - 2021. godine od planiranih 1.739.600,00€ utrošeno 137.796,00€. Većina aktivnosti nije realizovana zbog uticaja pandemije.

Za obračun finansijskih izdataka za ovaj Predlog AP je tražen podatak Fondu za zdravstveno osiguranje CG o potrebnim sredstvima za realizaciju aktivnosti. Za oblast medijske zastupljenosti koristio se presjek stanja o utrošenim sredstvima iz 2020. godine

Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga akcionog plana.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti

U pripremi Predloga akcionog plana nije korišćena eksterna ekspertiza. Konsultovani su predstavnici Instituta za javno zdravlje, Fonda za zdravstveno osiguranje, i zdravstvene ustanove. Konsultacije su bile ciljane. Nije bilo novih predloga i sugestija iz razloga što je Predlog AP za 2021. godinu isti kao za 2020. godinu jer je većina aktivnosti u 2020. godinu bilo nerealizovano zbog uticaja epidemije korona virusa Covid – 19 u CG.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?

- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Prepreke za implementaciju ovog akcionog plana je što je na nivou Ministarstva zdravlja predviđeno osnivanje Nacionalne kancelarije za kontrolu i prevenciju nezaraznih bolesti, što iziskuje dodatna finansijska sredstva i izmjenu Akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Dalje, jedna od prepreka je što nije uspostavljena multiresorska saradnja u prvom dijelu godine zbog uticaja epidemije virusa Covid -19, te preusmeravanja resursa na borbu protiv suzbijanja virusa. Monitoring i evaluaciju realizacije aktivnosti predmetnog Programa i Akcionih planova za njegovu realizaciju, vršiće Nacionalna kancelarija za kontrolu i prevenciju nezaraznih bolesti koju će formirati Ministarstvo zdravlja Crne Gore. U slučaju da kancelarija ne bude formirana do isteka trajanja ovog akcionog plana, evaluaciju i monitoring izvršće Komisija za kontrolu i prevenciju nezaraznih bolesti koju će formirati Ministarstvo zdravlja.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva su: Program se realizuje po planu predviđenih aktivnosti; izrađen izvještaj o rezultatima istraživanja; stanovništvo upoznato sa nacionalnim, regionalnim i globalnim aktivnostima u oblasti prevencije i kontrole nezaraznih bolesti; dati predlozi za izmjenu i dopunu zakonske regulative u ovoj oblasti; koordinisano sprovođenje mjera i aktivnosti iz oblasti prevencije faktora rizika; edukovan kadar; broj uključenih lokalnih samouprava.

Izveštavanje o realizaciji Programa obavljaće se kao segment godišnjeg izvještaja Ministarstva zdravlja, Evaluacija Programa će se, po mogućnosti tj. dostupnosti finansijskih sredstava, obaviti nakon isteka Programa. A sredstva za evaluaciju se mogu podugovoriti na nacionalnom planu i uraditi u kombinaciji spoljne ekspertize i zaposlenih u Ministarstvu zdravlja.

Podgorica,

8.6.2021. godine

MINISTAR

dr Jelena Borovinić Bojović

Jelena Borovinić Bojović